

Claudius Ptolemaeus, *Geographia, libri octo, sec. XV*

Mioni, *Thes. Ant.*, vol. II, pp. 143-144

Membr., saec. XV, mm 585 x 435, ff. VI, 104, binis columnis, lineis 58 usque ad f. 49, postea columnae semper imperfectae sunt.

Membranae accurate et optime servate; rara folia madore curata.

Fasciculi 10, in imo margine primae et ultimae singulorum paginae subputati, hoc modo componuntur: 2 quiniones (f. 20), 2 seniones (f. 44), 6 quiniones (f. 104). Custodiae causa ternio vacuus (excepto f. VI^v) initio praemittitur.

Codex maximi moduli pretiosis picturis exornatur. In f. VI^v effingitur Ptolemaeus ante magnam domum regiam, veste aurea atque purpurea indutus et corona redemitus; tabula aureo, caeruleo, viridi, rubro ferrugineo colore delineata est. In f. I iisdem coloribus micat scutum card. Bessarionis quod amplae fasciae decorant, angelis, pueris et bestiis ornatae (v. *Miscelanea marciana di studi bessarionei*, Padova 1976 [Medioevo e Umanesimo, 24], tab. II, p. XVI). Letterae initiales et maiores auro descriptae sunt et inclusae in formis quadratis rubro caeruleo et viridi colore distinctis. Omnibus coloribus praedictis eminent tabulae geographicae (v. infra) et praesertim (ff. 50^v-51) orbis terrarum, fascia viridi et aurea circumdatus, in qua effinguntur venti et signa zodiaci. Atramentum nigrum.

<Iohannes Rhosus> eleganti calamo codicem totum descripsit et meo quidem iudicio etiam pinxit; in tabulis nomina praecipua, plerumque aureo colore et litteris maiusculis, accurate exaravit; Bessarion autem sua manu nomina minoris momenti sub nigro atramento inseruit. Bessarion ipse f. I^v graece et latine inscripsit: *Geographia Ptolemaei optima cum picturis, liber b(essarionis) car. Tusculani in loco 49. F. 103^v legitur A. FR, scilicet Antonius de Franciscis (cfr. cod. Marc. gr. 614). Folia multa vacua, cum tabulae geographicae tantum in parte recta foliorum aut in parte versa, nunquam in utraque picta sint*

BIBL.: .... **[vedi l'edizione facsimilare segnata Facs. 222]**

Ptolemaeus, Claudius, *Geographia, libri octo*. Praemittitur sub Ptolemaei imagine (f. VI^v) epigramma *Oid' oti thentos* (Anthol. Palat. IX, 577), cui accedit eiusdem epigramatis versio latina <a Nicolao Perotti> perfecta (cfr. Morelli, 253). Singulis libris praefixa sunt capita: (ff. 1-7) lib. I, (ff. 7-15) lib. II, (ff. 15-23) lib. III, (ff. 23-29^v) lib. IV, (ff. 29^v-37^v) lib. V, (ff. 38-43^v) lib. VI, (ff. 43^v-49^v) lib. VII, (ff. 52-101) lib. VIII.

In tabulis pictis effinguntur: ¹ (ff. 50^v-51) Orbis terrarum; ² (ff. 53^v-54) Europa I, Britannia et Hibernia; ³ (ff. 55^v-56) Europa II, Hispania; ⁴ (f. 57) Europa III, Gallia; ⁵ (f. 58) Europa IV, Germania magna; ⁶ (ff. 59^v-60) Europa V, Rhetia, Vindelicia, Noricum, etc.; ⁷ (ff. 61^v-62) Europa VI, Italia et Corsica; ⁸ (ff. 63^v-64) Europa VII, Sardinia et Sicilia; ⁹ (ff. 65^v-66) Europa VIII, Sarmatia europaea; ¹⁰ (ff. 67^v-68) Europa IX, Iapyges, Dacia, Thracia; ¹¹ (ff. 69^v-70) Europa X, Graecia; ¹² (ff. 71^v-72) Africa I, Gaetulia et Mauritania; ¹³ (ff. 73^v-74) Africa II, Numidia et Libya; ¹⁴ (ff. 75^v-76) Africa III, Cyrenaica et Aegyptus; ¹⁵ (ff. 77^v-78) Africa IV, Aegyptus et Sinus Arabicus; ¹⁶ (ff. 79^v-80) Asia I, Pontus et Bithynia; ¹⁷ (ff. 81^v-82) Asia II, Sarmatia Asiatica; ¹⁸ (ff. 83^v-84) Asia III, Armenia; ¹⁹ (ff. 85^v-86) Asia IV, Cyprum, Syria, Palaestina, Arabia; ²⁰ (ff. 87^v-88) Asia V, Assyria, Media, Parthia, etc.; ²¹ (ff. 89^v-90) Asia VI, Arabia et India Occidentalis; ²² (ff. 91^v-92) Asia VII, Scythia, Sarmatia; ²³ (f. 93) Asia VIII, Scythia nordica; ²⁴ (f. 94) Asia IX, Mare Indicum; ²⁵ (ff. 95^v-96) Asia X, India Septentrionalis; ²⁶ (ff. 97^v-98) Asia XI, India Orientalis; ²⁷ (f. 99) Taprobana insula. Succedit epigramma *En grammis ton*

kosmon, expl. *antolies ghès* (edd. P. Bertius, *Theatrum geographiae veteris*, I, Amsterdam 1618, 251; C. Stornaiolo, *Codices urbinates graeci*, Romae 1895, 129).